

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie în Limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență (BA)
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie, Arheologie, Arhivistică, Istoria Artei, Științele informării și documentării, Turism cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria poporului maghiar (epoca medievală) (HLM1106)						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Lupescu Măria conferențiar universitar						
2.3 Titularul activităților de seminar	-						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Ex.	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					0
Tutoriat					28
Examinări					10
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	130				
3.8 Total ore pe semestru	28(fizice) + 130(convenționale) = 158				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> înscrierea disciplinei în contractul de studii
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> cunoștințe de bază de istorie și geografie abilități de folosire a calculatorului (MS Word, navigare Internet)

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> prezența la curs este foarte recomandată necesitatea aparaturii (calculator, videoproiector) participarea la discuții în cadrul cursului
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Dobândirea de cunoștințe și noțiuni de bază legate de evul mediu • Dobândirea metodelor legate de disciplină și utilizarea lor corectă • Constatarea faptelor istorice pe baza izvoarelor • Capacitate de de transmitere în mod oral și în scris a informațiilor însușite, în limba maternă și într-o limbă străină la alegere • Abilități necesare pentru predarea materiei în clasele VI-VII • Argumentarea științifică privind unele teorii eronate
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza, evaluarea și contextualizarea corectă a faptelor istorice • Prelucrarea și evaluarea studiilor de caz • Îndeplinirea sarcinilor profesionale în acord cu regulile eticii științifice • Comparație cu analogii europene

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Disciplina se adresează în primul rând studenților de la Facultatea de Istorie de la linia maghiară, dar poate fi audiat în regim de curs facultativ de toți cei interesați de istoria poporului maghiar • Obiectivul general al disciplinei este acela de a le prezenta studenților evenimentele și procesele cele mai importante din istoria medievală a poporului maghiar începând de la descălecarea până la mijlocul secolului al XVI-lea. Vor fi prezentate cele mai importante schimbări care au avut loc în structurile sociale, economice, politice și culturale în evul mediu în Regatul Maghiar, precum și instituțiile centrale și locale care au inițiat și au contribuit efectiv la realizarea acestora. O importanță deosebită va fi acordată prezentării unor procese, care au avut consecințe de lungă durată, cum ar fi creștinarea poporului maghiar sau făurirea Regatului Maghiar. Dintre instituțiile statului o atenție sporită va fi acordată Bisericii, care, prin instituțiile sale, a avut un rol major în adoptarea și dezvoltarea practicii scrisului în limba latină, contribuind astfel la răspândirea unei culturi laice și ecleziastice în limba latină. • Un alt obiectiv al cursului este acela de a-i pregăti pe studenți pentru cariera de profesor de istorie. Absolvenții secției de istorie – linia maghiară în ciclul gimnazial al școlilor cu limba de predare maghiară predau și materia Istoria minorității maghiare. Prin urmare e absolut necesar ca într-un curs studenții să facă cunoștință cu istoria poporului maghiar, cu accentul pus pe istoria ungarilor din Transilvania.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul are ca scop prezentarea celor mai recente rezultate științifice ale istoriografiei maghiare. • Se urmărește dezvoltarea capacității gândirii critice, de analiză și creativitate

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Tema 1. Introducere în istoria medievală a poporului maghiar	Prelegere	
Tema 2. Descălecatul	Discuții, Proiecție	
Tema 3. Epoca invaziilor. Maghiarii și Europa	Discuții, Proiecție	
Tema 4. Maghiarii și creștinarea. Principele Geza și Ștefan	Discuții, Proiecție	
Tema 5. Regatul Sfântului Ștefan	Discuții, Proiecție	
Tema 6. Consolidarea regatului creștin medieval maghiar	Discuții, Proiecție	
Tema 7. Transformarea Regatului Maghiar. Regele Bela al III-lea și fiii	Discuții, Proiecție	
Tema 8. Domnia lui Bela al IV-lea și invazia tătară	Discuții, Proiecție	
Tema 9. Ultimii Arpadieni	Discuții, Proiecție	
Tema 10. Dinastia de Anjou la cârma Regatului Maghiar	Discuții, Proiecție	
Tema 11. Domnia lui Sigismund de Luxemburg	Discuții, Proiecție	
Tema 12. Ioan de Hunedoara și lupta antiotomană	Discuții, Proiecție	
Tema 13. Domnia regelui Matia	Discuții, Proiecție	
Tema 14. Epoca Jagellonilor și dezvoltarea culturii maghiare până la mijlocul secolului al XVI-lea	Discuții, Proiecție	

Bibliografie:

- C. Tóth Norbert: *Luxemburgi Zsigmond uralkodása 1387–1437*. Budapest, 2009.
- Csukovits Enikő: *Az Anjouk birodalma*. Bp., 2009.
- Engel Pál: *Szent István birodalma. A középkori Magyarország története*. Budapest, 2001.
- Engel Pál: *Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig*. (Magyarok Európában I.). Budapest, 1990.
- Engel Pál, Kristó Gyula, Kubinyi András: *Magyarország története 1301-1526*. Budapest, 2005.
- Erdély rövid története*. Budapest, 1989.
- Font Márta: *Államalapítás, 970-1038*. Budapest, 2009.
- Font Márta – Sudár Balázs: *Honfoglalás és államalapítás. A törzsszövetségtől a keresztény királyságig. 9–10. század*. (Magyar História I.) Bp., 2019.
- Hóman Bálint – Szekfű Gyula: *Magyar történet I-V*. Budapest, 1935.
- Istoria României. Transilvania*. I. Cluj-Napoca, 1997. 177-576.
- Kristó Gyula: *Magyarország története 895-1301*. Budapest, 1998.
- Korai magyar történeti lexikon*. Szerk. Kristó Gyula. Budapest, 1994.
- Magyarország története*. I/1-2, III/1. Budapest, 1985.
- Magyarország története. Előzmények és magyar történet 1241-ig*. Főszerk.: Székely György. Budapest, 1984.
- Mályusz Elemér: *Egyházi társadalom a középkori Magyarországon*. Budapest, 1971.
- Pálosfalvi Tamás: *A Hunyadiak kora*. Budapest, 2009.
- Róna Tas András: *A honfoglaló magyar nép*. Budapest, 1997.
- Szakály Ferenc: *Virágkor és hanyatlás 1440-1711*. Budapest, 1990. (Magyarok Európában II.) 11-137.
- Tringli István: *Az újkor hajnala. Magyarország története 1440-1541*. Budapest, 2003.
- Zsoldos Attila: *Az Árpádok és alattvalóik*. Debrecen, 1997.

Bibliografie opțională:

- Aradi Nóra, Feuerné Tóth Rózsa, Galavich Géza, Marosi Ernő, Németh Géza: *A művészet története Magyarországon*. 1-2. Budapest, 1983.
- Balogh Jolán: *Erdélyi Renaissance*. I. Budapest, 1943.
- Barta Gábor: *Az Erdélyi Fejedelemség születése*. Budapest, 1984.
- Barta Gábor, Fekete Nagy Antal: *Parasztháború Magyarországon 1514-ben*. Budapest, 1973.
- Bolla Ilona: *A jogilag egységes jobbágyság kialakulásáról*. Budapest, 1998.
- Bónis György: *A jogtudó értelmiség a Mohács előtti Magyarországon*. Budapest, 1971.
- C. Tóth Norbert, Neumann Tibor (szerk.): *Keresztesekből lázadók. Tanulmányok 1514 Magyarországról*. Budapest, 2015.
- Csukovits Enikő: *Az Anjouk Magyarországon I. I. Károly uralkodása (1301-1342)*. Budapest, 2012.
- Csukovits Enikő: *Az Anjouk Magyarországon II. I. (Nagy) Lajos és Mária uralma (1342–1395)*. Budapest, 2019.

- Diószegi Vilmos: *A pogány magyarok hitvilága*. Budapest, 1967.
- Engel Pál: *Királyi hatalom és arisztokrácia viszonya a Zsigmond-korban (1387-1437)*. Bp., 1977.
- Engel Pál: *Honor, vár, ispánság*. Budapest, 2003.
- Engel Pál: *Szent István birodalma. A középkori Magyarország története*. Budapest, 2001.
- Engel Pál – Kristó Gyula – Kubinyi András: *Magyarország története, 1301 – 1526*. Budapest, 1998.
- Farbaky Péter – Spekner Enikő – Szende Katalin – Végh András (szerk.): *Hunyadi Mátyás, a király. Hagyomány és megújulás a királyi udvarban, 1458 – 1490. Kiállítási katalógus*. Budapest, 2008.
- Fodor Pál, Varga Szabolcs (szerk.): *Több mint egy csata: Mohács. Az 1526. évi ütközet a magyar tudományos és kulturális emlékezetben*. Budapest, 2019.
- Fügedi Erik: *Ispánok, bárók, kiskirályok*. Budapest, 1986.
- Fügedi Erik: *A XV. századi magyar arisztokrácia mobilitása*. Budapest, 1970.
- Fügedi Erik: "A magyar király koronázásának rendje a középkorban." In: *Eszmetörténeti tanulmányok a magyar középkorról*. Szerk. Székely György. Bp., 1984. 255–273.
- Györffy György: *Krónikáink és a magyar őstörténet*. Budapest, 1993.
- Györffy György: *István király és műve*. Budapest, 1977.
- Györffy György: *A magyarság keleti elemei*. Budapest, 1990.
- Katona Tamás (szerk.): *A tatárjárás emlékezete*. Budapest, 1982.
- Kristó Gyula (szerk.): *A honfoglalás korának írott forrásai*. Szeged, 1995. (Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 7.)
- Kristó Gyula (szerk.): *Az államalapítás korának írott forrásai*. Szeged, 1999. (Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 15.)
- Kristó Gyula: *A magyar nemzet megszületése*. Szeged, 1997. (Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 12.)
- Kristó Gyula: *A vármegyék kialakulása Magyarországon*. Budapest, 1988. 100-207.
- Kristó Gyula: *Az Aranybullák évszázada*. Budapest, 1998.
- Kristó Gyula: *Magyarország története, 895-1301*. Budapest, 1998.
- Kubinyi András: *Mátyás király*. Budapest, 2001.
- Kurcz Ágnes: *Lovagi kultúra Magyarországon a 13-14. században*. Budapest, 1998.
- Lupescu Radu: Hunyadi János alakja a magyar és a román történetírásban. *Századok* 139 (2005), 385–420.
- Marosi Ernő – Tóth Melinda – Varga Livia (szerk.): *Művészet I. Lajos király korában 1342 – 1382. Katalógus*. Budapest, 1982.
- Marosi Ernő (szerk.): *Magyarországi művészet 1300-1470 körül*. I – II. Budapest, 1987.
- Mályusz Elemér: *Zsigmond király uralma Magyarországon*. Budapest, 1984.
- Mályusz Elemér: *Egyházi társadalom a középkori Magyarországon*. Budapest, 1971.
- Pauler Gyula: *Magyarország története az Árpádházi királyok alatt*. I-II. Budapest, 1893.
- Perjés Géza: *Mohács*. Budapest, 1979.
- Petkes Zsolt – Sudár Balázs: *Honfoglalók fegyverben*. (Magyar őstörténet 3.) Bp., 2015.
- Petkes Zsolt – Sudár Balázs: *Honfoglalás és megtelepedés*. (Magyar őstörténet 4.) Bp., 2016.
- Petkes Zsolt – Sudár Balázs (szerk.): *Hétköznapiak a honfoglalás korában*. (Magyar őstörténet 5.) Bp., 2017.
- Rázsó Gyula, V. Molnár László (szerk.): *Hunyadi Mátyás. Emlékkönyv Mátyás király halálának 500. évfordulójára*. Budapest, 1990.
- Sigismund rex et imperator. Művészet és kultúra Luxemburgi Zsigmond korában 1387–1437. Philipp von Zabern, 2006.*
- Sudár Balázs – Petkes Zsolt: *A honfoglalók viselete*. (Magyar őstörténet 1.) Bp., 2014.
- Sudár Balázs (szerk.) *Magyarok a honfoglalás korában*. (Magyar őstörténet 2.) Bp., 2015.
- Sudár Balázs: *A honfoglalók műveltsége*. (Magyar őstörténet 6.) Bp., 2018.
- Szűcs Jenő: *Az utolsó Árpádok*. Budapest, 2002.
- Tringli István: *Mohács felé 1490–1526*. Budapest, 2009.

Filme:

- A mohácsi csata. Rendezte Baltavári Tamás et al. <https://www.youtube.com/watch?v=3cbpPBKktcU&t=22s>
- Nándorfehérvár 1456. Rendezte Baltavári Tamás. <https://www.youtube.com/watch?v=gQAiPq0Rwqc>
- Nándorfehérvár, 1456. Készítette Antal Ferenc et al. <https://www.youtube.com/watch?v=HX794n2Fkpw>, <https://www.youtube.com/watch?v=XSL1StszHc>
- A Szent Korona és koronázási kincseink nyomában*. DVD. Rendezte Bárány Krisztián és Bárány Dániel. Szakértő Pálffy Géza. 2016.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- dezvoltarea capacității de comunicare
- eficiență analitică
- interdisciplinaritate
- nivel ridicat de cunoaștere, de informare
- stăpânirea limbajului profesional

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea noțiunilor și conceptelor de bază	Examen scris	50%
	Cunoașterea bibliografiei	Examen scris	20%
	Interdisciplinaritate	Examen scris	10%
10.5 Seminar/laborator	Lucrare de semestru	În scris	20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • fiecare student este obligat să predea în penultima săptămână a semestrului în format scris o lucrare dintr-o temă stabilită la începutul semestrului • cunoașterea bibliografiei obligatorii • cunoașterea proceselor și evenimentelor cel puțin la nivel schematic • nota minimă 5 la examenul în scris 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Cluj, 17 martie 2020

Conf. univ. dr. Lupescu Mária

Data avizării în departament
Cluj, 31 martie 2020

Semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Nagy Robert-Miklos

